

ΜΕ ΚΟΙΝΟ ΟΡΑΜΑ

ΣΤΑΘΕΡΟΙ
ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ, Η ΤΖΙΝΑ
ΜΑΡΓΑΡΙΤΟΠΟΥΛΟΥ
ΚΑΙ Ο ΚΩΣΤΑΣ
ΚΟΥΤΑΓΙΑΡ ΜΙΛΟΥΝ ΓΙΑ
ΤΗ ΝΕΑ ΚΑΜΠΑΝΙΑ
ΤΟΥ ΟΙΚΟΥ ΜΙΝΑΣ ΚΑΙ ΓΙΑ
ΤΟ ΠΩΣ ΜΕΤΑΦΡΑΖΕΤΑΙ
Η ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΤΟΥ
ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥ ΠΟΥ
ΕΓΡΑΨΕ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΚΟΣΜΗΜΑΤΟΠΟΪΑ.

Από τον Βλάση Κωσούρο
Photographer: Victoria Bergman

«**Μ**Ε ΤΟΝ ΚΩΣΤΑ μας ενώνει μια κοινή ηθική, πέρα από μια κοινή αισθητική». Με αυτή τη φράση ξεκινά την κουβέντα μας η Τζίνα Μαργαριτοπούλου, μιλώντας για τη μακροχρόνια φιλική και επαγγελματική της σχέση με τον διακεκριμένο φωτογράφο Κώστα Κουτάγιαρ.

Τους συνάντησα ένα χειμωνιάτικο πρωινό στο υπέροχο σπίτι του Κώστα και μέσα σε λίγα λεπτά η ατμόσφαιρα γέμισε χιούμορ, μνήμες, θετική διάθεση κι εκείνη τη φωτεινή σπίθα δύο ανθρώπων που έχουν μοιραστεί πολλά. Από τη μία η Τζίνα: η σύζυγος του Μηνά Σπυρίδη, του πολυδιάστατου δημιουργού με το διεθνές εκτόπισμα ο οποίος διαμόρφωσε ένα ολόκληρο αισθητικό σύμπαν και σφράγισε την ιστορία του ελληνικού κοσμήματος, αλλά και του design ευρύτερα. Η γυναίκα που συνδιαμόρφωσε μαζί του το brand Μίνας για περισσότερα από σαράντα χρόνια και σήμερα, μετά τον θάνατό του, συνεχίζει επιτυχώς την πορεία του μαζί με τους δύο γιους τους, τον Αρίωνα και τον Προμηθέα. Από την άλλη, ο Κώστας Κουτάγιαρ: ένας φωτογράφος με ευαισθησία και ισχυρή ταυτότητα, παλιός φίλος και σταθερός συνεργάτης του Μηνά, που εδώ και χρόνια «μεταφράζει» τη φιλοσοφία του σε εικόνες. Αφορμή για τη συνάντησή μας; Η νέα καμπάνια Μίνας που φωτογράφησε ο Κώστας, με τίτλο *Humans*, μια νέα συλλογή αφιερωμένη στον άνθρωπο.

«Αυτή η καμπάνια προέκυψε έπειτα από πολλές συζητήσεις που είχαμε με την Τζίνα. Είναι σαν να επαναπροσδιορίζουμε και να αποδεικνύουμε ξανά πόσο σύγχρονο παραμένει το design του Μηνά. Εκείνο που πάντοτε τον ενδιέφερε ήταν το ανθρώπινο μέτρο. Γι' αυτό και η καμπάνια εστιάζει σε διαφορετικές "φυλές" ανθρώπων, από διαφορετικές χώρες, κουλτούρες, ηλικίες και φύλα. Φωτογράφησα ανθρώπους ασιατικής καταγωγής, μαύρους, λευκούς, νεότερους, μεγαλύτερους. Όλοι φορούν τα ίδια κοσμήματα, με διαφορετικό τρόπο όμως, για να εκφραστεί η μοναδικότητα του καθενός», εξηγεί ο Κώστας μιλώντας για εκείνους που πόζαραν μπροστά στον φακό του, σε styling του Fashion & Creative Director της *Vogue Greece* Νικόλα Γεωργίου, φορώντας κοσμήματα σε νέα σχέδια του γιου του αείμνηστου δημιουργού, Προμηθέα, αλλά και

κομμάτια από την archive collection του brand. «Αν δεν με απατά η μνήμη μου, η πρώτη φορά που συνεργαστήκαμε με τον Κώστα ήταν όταν φωτογράφησε μια καμπάνια μας βασισμένη σε μια φράση που έλεγε πάντα ο Μηνάς: “Τα κοσμήματά μου είναι φτιαγμένα για να τα φοράς ακόμα και όταν κοιμάσαι”. Πράγματι, είναι άνετα, εργονομικά, λειτουργικά, ακολουθούν τις κινήσεις του σώματος. Η πρώτη μας συνεργασία, λοιπόν, έγινε εδώ, στο σπίτι του, όπου φωτογράφησαμε μια κοπέλα στο κρεβάτι, να φορά τα κοσμήματά την ώρα που κοιμόταν», θυμάται η Τζίνα, αναφέροντας παράλληλα και τη συνεργασία τους στην πολυσυζητημένη έκθεση του Μουσείου Μπενάκη πριν από μερικά χρόνια, με πορτρέτα σύγχρονων αντισυμβατικών προσωπικοτήτων που φωτογράφησε ο Κώστας, φορώντας δημιουργίες Minas. «Τον Μηνά τον γνώρισα περίπου στα τέλη της δεκαετίας του '80. Θαύμαζα από τότε τη δουλειά του, γιατί είχε εμμονή με την τελειότητα. Όλες οι δημιουργίες του ήταν εξαιρετικά μελετημένες, σε βαθμό που σε έκανε να απορείς με την τελειότητά τους», παρεμβαίνει ο φωτογράφος. «Μπορούσα να αντιληφθώ τη λογική του

design του. Ήθελε οι δημιουργίες του να ακολουθούν τις καμπύλες και τη φυσικότητα του ανθρώπινου σώματος. Δεν έφτιαχνε, δηλαδή, ένα δαχτυλίδι απλώς για να φορεθεί. Το έφτιαχνε για ένα συγκεκριμένο δάχτυλο, ώστε να εξυπηρετεί μια συγκεκριμένη κίνηση». Οι αναμνήσεις του γυρνούν στο μακρινό 1999, πριν ακόμα συνεργαστεί με τον Μηνά, τότε που η φήμη του κατέκτησε την Αμερική. «Είχα βρεθεί στη Νέα Υόρκη και θυμάμαι να περνούν δίπλα μου λεωφορεία “ντυμένα” με μια καμπάνια της αμερικανικής *Vogue* που έγραφε: “Before it’s in fashion, it’s in *Vogue*” και δίπλα “Minas x Georg Jensen”. Ένωσα σχεδόν εθνική υπερηφάνεια!» θυμάται χαμογελώντας. «Την ίδια χρονιά, ο Keith Richards των Rolling Stones είχε αναδειχθεί “Ανδρας της Χρονιάς” από το περιοδικό *GQ* και στην καμπάνια φορούσε ρολόι του Μηνά. Είχες πάει τότε στη φωτογράφιση με τον Peter Lindbergh», του θυμίζει η Τζίνα. «Πράγματι. Ήταν απροσδόκητο το πώς βρέθηκα εκεί», συνεχίζει ο Κώστας, ενθυμούμενος τη θρυλική συνεργασία του Μηνά με τον οίκο Georg Jensen, αλλά και τη φιλική σχέση που διατηρούσε με τον κιθαρίστα των Stones. «Είχα γνωρίσει

«Τα κοσμήματά μας μπορούν να τα φορέσουν όλοι. Και μπορούν να φορεθούν από το πρωί μέχρι το βράδυ. Δεν είναι κάτι που το κρατάς για “μια περίπτωση”».

– Τζίνα Μαργαριτοπούλου

στο Μιλάνο τον Lindbergh και τον συνάντησα τυχαία στο ξενοδοχείο όπου έμενα τότε στη Νέα Υόρκη, το Soho Grand. Μου είπε “Έλα πάνω να δεις ποιον φωτογραφίζουμε” και με ανέβασε στην ταράτσα του ξενοδοχείου, όπου έκπληκτος είδα τον Keith Richards να ποζάρει στον φακό του φορώντας το ρολόι του Μηνά!»

Ρίχνω μια ματιά στα κοσμήματα Minas που φορά η Τζίνα και της λέω ότι έχουν τη σπάνια διαχρονικότητα που δεν υποκύπτει στον χρόνο. «Η διαχρονικότητα ήταν πάντα ένα στοιχείο για μας», απαντά. «Αυτό το “κόλλημα” με το παρελθόν, το “αχ, παλιά ήταν όλα καλύτερα” δεν μπορώ να το ακούω. Κάθε εποχή έχει τη δική της χάρη. Τώρα έχουμε να αντιμετωπίσουμε το σήμερα και αυτό έχει τη δική του δυναμική. Παλιά τα κοσμήματα τα αγόραζαν κυρίως οι γυναίκες. Τώρα τα αγοράζουν και τα φορούν άντρες και γυναίκες. Στην πραγματικότητα, τα κοσμήματά μας μπορούν να τα φορέσουν όλοι. Και μπορούν να φορεθούν από το πρωί μέχρι το βράδυ. Δεν είναι κάτι που το κρατάς για “μια περίπτωση”. Εγώ, για παράδειγμα, θα το φορέσω από το πρωί και θα μείνω έτσι όλη μέρα», τονίζει. «Όσο κι αν δεν το παραδέχεσαι, ήσουν πάντα η κινητήριο δύναμη του brand», της λέει ο Κώστας. «Εγώ πιστεύω ότι η κοινή μας πορεία με τον Μηνά δεν έχει τελειώσει, ακόμα και μετά τον θάνατό του συνεχίζεται», απαντά εκείνη. «Είναι μια ενιαία διαδρομή, από τότε που ήμασταν μαζί, το 1983, και μέχρι σήμερα μου φαίνεται σαν να μην έχει περάσει καθόλου ο χρόνος. Μετά τον θάνατό του υπήρξε μια περίοδος αποδοχής και προσαρμογής. Ήταν όμως σχετικά σύντομη. Όχι με την έννοια ότι δεν υπάρχει λύπη ή ότι δεν το σκέφτομαι. Αυτά υπάρχουν και θα υπάρχουν πάντα. Καμιά φορά αναλογίζομαι: “Εδώ ο Μηνάς τι θα έκανε;”. Ωστόσο, επειδή ανέκαθεν είχα μεγάλη ελευθερία να λέω ό,τι σκέφτομαι, να εκφράζομαι χωρίς περιορισμούς, κι επειδή εκείνος ήταν ανοιχτός και δεκτικός, δεν υπήρχαν τριβές. Στη δουλειά μας δεν είχαμε συγκρούσεις», επισημαίνει η Τζίνα, που πλέον, μαζί με τους δύο γιους που απέκτησε

με τον Μηνά, τον Αρίωνα και τον Προμηθέα, συνεχίζουν να μεταφράζουν τη φιλοσοφία και το όραμά του σε σύγχρονη δημιουργία, κρατώντας ζωντανό το DNA του brand. «Έχω συνηθίσει να βρίσκομαι ανάμεσα σε αγόρια, οπότε δεν μου φαίνεται ξένο που συνεργάζομαι με τους γιους μου», εξομολογείται γελώντας. «Ο Αρίωνας και ο Προμηθέας είναι δύο παιδιά πολύ δημιουργικά, και αυτό είναι το πιο σημαντικό. Αν υπήρχε κάτι που θα μου έλειπε βαθιά, αυτό θα ήταν η δημιουργικότητα που είχε ο Μηνάς. Φυσικά και μου λείπει η παρουσία του. Δεν θα πω ψέματα. Όμως υπάρχει συνέχεια, υπάρχει νέα δημιουργικότητα, διαφορετική μεν, αλλά που πάλι γεννά αδρεναλίνη, σε ανεβάζει. Για μένα, και νομίζω και για τον Μηνά, γιατί έτσι ήταν κι εκείνος, το βασικό είναι το ένστικτο. Οι άνθρωποι έχουμε μάθει να το βάζουμε σε δεύτερη μοίρα. Βάζουμε πρώτα το μυαλό, τη λογική, τι θα αποφέρει, πώς “δουλεύει” κάτι. Εγώ δεν μεγάλωσα έτσι. Ή, μάλλον, δεν έμαθα να λειτουργώ έτσι. Η ζωή δίπλα στον Μηνά με έμαθε να ακολουθώ αυτό που μου αρέσει ενστικτωδώς. Δεν φοβάμαι το ένστικτο. Πρώτα έρχεται το όνειρο, αυτό που φαντάζομαι ότι θέλω να κάνω, και μετά μπαίνει η λογική για να βρει πώς θα γίνει πραγματικότητα το όνειρο. Και, φυσικά, αυτό απαιτεί πολλή οργάνωση, καλή ενορχήστρωση και φαντασία. Με τον Κώστα, ας πούμε, συνεργαζόμαστε άψογα γιατί έχει πλούσια φαντασία. Κάπου εκεί συναντιούνται οι δικές μας διαδρομές».

Για τον Κώστα, ο Μηνάς δεν ήταν απλώς ένας σχεδιαστής κοσμημάτων. «Ήταν, πάνω απ’ όλα, designer. Ένα ολοκληρω σύμπαν. Τα κοσμήματα ήταν μόνο ένα μέρος της δουλειάς του. Δημιουργούσε παράλληλα έπιπλα, φωτιστικά, σκεύη. Όλα με άξονα τη λειτουργικότητα. Αυτό που με εντυπωσίαζε σ’ εκείνον ήταν η εμμονή με τη δουλειά του,

«Με αυτή την καμπάνια είναι σαν να επαναπροσδιορίζουμε και να αποδεικνύουμε ξανά πόσο σύγχρονο παραμένει το design του Μηνά».

– Κώστας Κουτάγιαρ

Μύκονο. Εκεί έπρεπε να σκεφτείς τα πάντα: και λειτουργικά και αισθητικά, πώς θα “δέσει” η αρχιτεκτονική με το νησί, πώς θα είναι τα έπιπλα, γιατί όλα ήταν φτιαγμένα στο χέρι. Όλο το σπίτι ήταν χειροποίητο. Από την άλλη, μπορεί να υπήρχε και ένα βράδυ που τον έβλεπες να σχεδιάζει μπροστά σου πέντε πράγματα μονοκονδυλιά, κάτι εξαιρετικά δύσκολο. Όταν τον παρακολουθούσα τη στιγμή που δημιουργούσε, τη στιγμή που γεννιόταν ένα σχέδιό του, βλέποντάς το να ξεκινά από ένα χαρτί κι ένα μολύβι και σιγά σιγά να ζωντανεύει μπροστά μου, ήταν συγκλονιστικό».

«Εμείς θα τα πούμε μετά», λένε χαμογελώντας σχεδόν συνωμοτικά, την ώρα που ολοκληρώνουμε τη συζήτησή μας. Και αυτό το «μετά» μοιάζει να υποσχεται πολλές νέες ιδέες. «Είναι η φράση που λέμε συχνά μεταξύ μας, όπως συνήθιζε ο Μηνάς: “What’s next?”», σχολιάζει η Τζίνα. Σκέφτομαι ότι το βλέμμα στο μέλλον, αυτή η αίσθηση του επόμενου βήματος που χαρακτήριζε τον Μηνά, είναι ακόμη εδώ. Και ίσως αυτή να είναι η μεγαλύτερη κληρονομιά του.

το πάθος του. Και, παράλληλα, το πάθος του για τη μουσική. Δούλευε πάντα με δυνατή μουσική, σχεδόν σαν να ήταν κομμάτι της δημιουργικής του διαδικασίας. Το έργο του είχε απλότητα, δωρικότητα. Δεν είχε φιοριτούρες. Ήταν ό,τι πιο μίνιμαλ και χρηστικό. Είχε μια διαρκή ανάγκη να επαναπροσδιορίσει το design, να το κάνει πιο φιλικό στον άνθρωπο. Και είχε και ένα εξαιρετικά κριτικό μάτι. Μπορούσε να ξεχωρίσει το καλό με την πρώτη ματιά».

«Πράγματι, τα κοσμήματα είναι, τελικά, ένα πολύ μικρό κομμάτι του, αν τον σκεφτώ συνολικά», συνεχίζει η Τζίνα. «Ένας πολύ σημαντικός σταθμός στη ζωή μας ήταν όταν χτίσαμε το σπίτι μας στη

